

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE OWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103:9

Onder redactie van Prof. Dr K. Schilder, Dr C. Tazelaar en Prof. Dr J. Waterink

Medewerkers: Dr H. A. van Andel, Solo; Dr R. E. van Arkel, Utrecht; Dr Henry Beets, Grand Rapids; Dr C. Bouma, 's-Gravenhage; Dr K. Fernhout, Baarn; Prof. Dr F. W. Grosheide, Amsterdam; Prof. Dr T. Hoekstra, Kampen; Dr G. Keizer, De Steeg; Dr B. A. Knoppers, Amsterdam; Dr S. O. Los, 's-Gravenhage; Dr J. W. Marmelstein, Amsterdam; Dr F. C. Meijster, Rotterdam; G. Meima, Groningen; Dr A. Ringnalda, Ermelo; Dr J. C. Rullmann, Wassenaar; J. Strikwerda, Dokkum; Dr J. Thijs, Zwolle; Dr J. Veldkamp, Hilversum; Prof. Dr D. H. Th. Vollenhoven, Amsterdam; Dr J. de Vries, Tilburg; Dr J. D. Wielenga, Franeker; Mr J. A. de Wilde, 's-Gravenhage.

Stukken en brieven voor de Redactie gelieve men tot nadere aankondiging te adresseren aan de Uitgevers Oosterbaan & Le Cointre te Goes.

Drukkers-Uitgevers:
OOSTERBAAN & LE COINTRE, Goes
Tel. No. 58 — Postrekening No. 36000.

Abonnement: f2.50 per halfjaar bij vooruitbetaling.
Voor 't Buitenland f7.50 en voor Ned.-Indië f6.— per jaar.
Advertentiën: 25 ct. p. regel. — Losse nummers f0.15.

INHOUD: Kerkelijk Leven: Is de N. S. B. Christelijk? XII. Geref. Jongelingsblad. — Het Boek van de Week: De herdruk van Dr van der Does' boek over de Afscheiding. — Uit de Historie: Het eenwfeest der Afscheiding. III. — Uit de Buitenl. Kerken: Amerikaansche Synodale Kiekie. IV. — Perschootw. — Boekbespreking. — Kerknieuws.

KERKELUK LEVEN

Is de N.S.B. Christelijk? (XII)

De „toepassing” op de continuïteitsgedachte.

Nu wordt op deze onderscheiding van „continuïteit” en „discretie” een „toepassing” gemaakt door de leiders der N. S. B.

Wat de eerste, de continuïteit, betreft: daarop luidt de toepassing: wij willen die continuïteit erkennen, en dus niet een nieuwen staat „uit het niet” te voorschijn roepen.

Dat klinkt wel gemoedelijk; en met name menschen, die voor het historisch geworden eerbied hebben en bij anderen dien eischen, zullen geneigd zijn, te zeggen: Ziehier is een standpunt, dat het onze raakt, en verwantschap daarmee toont te bezitten. Men zou zelfs kunnen denken aan het „christelijk-historische” of „anti-revolutionaire” standpunt.

Maar dat ware toch onjuist.

Want de verzekering: „wij willen niet uit het niet iets nieuws opbouwen” beteekent op zichzelf niets. Reeds om de eenvoudige reden dat niemand daartoe in staat is. Ook de felste revolutiedrang kan nimmer iets stichten, dat uit de lucht valt. Het historisch geworden heeft zich nog nooit laten negeren. Ook de Antichrist — men moge hem dan als drager van het revolutionaire naambord, dan wel als schijnprofeet van het conservatisme zich denken — zal bij zijn revolutie het historisch geworden niet vermogen te verwaarlozen. Sterker nog: hij zal de som van al het historisch gegevene nodig hebben, om zijn laatste revolutiedaad te kunnen voorbereiden en uitvoeren.

Neen — op zichzelf beteekent de zooveen geciteerde leus allermint een verzekering, die het revolutionaire gevaar hier zou bezworen mogen doen achten.

Want — men denke aan het Antirevolutionaire Gedenkschrift — het gaat niet om „historie”, doch om „Schrift en historie”.

De geschiedenis zelf is in alles wat zich in haar voltrok, neerslag van Gods verborgen wil. Maar zij is allermint profetes van Gods geopenbaarden wil. Zij kan trouwens niet eens zichzelf uitleggen, zij kan niets uitleggen, en zonder door de Schrift geopende oogen kan de mensch haar „zin” niet verstaan; hij is door de zonde „geneigd” (in den bepaalden zin van den Catechismus) dien zin te misduiden.

Daarom is de Schrift nodig.

Zonder Schrift geen kennis der historie.

Zonder Schrift ook geen kennis van datgene, wat in de continuïteit der historie de continue verbrekings- en verwoestings-daad der ZONDE is. Zonder Schrift beteekent aanvaarding van het historisch geworden een aanvaarding ook van het zondige, dat in de historie geworden is.

En als men dan, zonder Schrift, op het historisch geworden, ingrijpen wil voor den opbouw van „iets nieuws”, dan heeft men geen mogelijkheid, om het „kostelijke”, dat men maken wil te scheiden van het „snoode”; immers, dit nam men op den koop toe mee uit het historisch geworden, zonder het te kunnen „onderscheiden”. Want de natuurlijke mensch „onderscheidt” niet de dingen, die des Geestes Gods zijn. Zijn conservatisme, ja, ook ZIJN conservatisme is altijd revolutie, wijl het ook conserveert, wat

Gods wet vervloekt. Want het onderwerpt zich der wet Gods niet, want het kan ook niet.

K. S.

Geref. Jongelingsblad.

Het „Geref. Jongelingsblad” moet nog een antwoord hebben; dat volge nu.

Tot mijn verbazing spreekt het blad van een „aanval”, door mij op het orgaan gedaan. Ik sprak van het leggen van een bewering in den mond van iemand (den auteur A. Schilder), welke die iemand niet had gedaan, en meende, dat men eerlijkheidshalve die onware bewering herroepen moest; vooral, nu men op grond van die gefantaseerde bewering des Heeren A. Schilder hem in een opvoedend orgaan van „godeloos” bijbelgebruik beschuldigde. Waarom praeciseert het blad toch niet de dingen? Het is niet christelijk, in de ruimte te blijven praten, als de ander vraagt om praeciseering. „Zijt dan altijd bereid.....”

Het blad schrijft verder:

Prof. Schilder beweert, dat hij met geen woord gezegd heeft, dat tusschen ons blad en hem de kwestie van persoonlijke keus, dan wel massa-decreet, in geding is.

Toen ik dit las heb ik „De Reformatie” van 1 Juni '34 weer eens opgeslagen. Prof. Schilder schreef daar het volgende:

„Afgedacht van de vraag, of zulk een auteur geslaagd is, hij is in elk geval iemand, die het christelijk geweten wil plaatsen voor den ernst der persoonlijke keus. Waarom zou men naar hem niet hooren?”

„Wij, die zoo vredelievend zijn? Wij, die zoo tegen „geweld” zijn? Wij, die zoo den mond vol hebben „over het geweten en over de geloofsdaad als over „een steeds persoonlijke beslissing, en over de „vrijheid, die in Christus Jezus is, wij, die de menschen waarschuwen tegen het domme volgen van „een opgelegden wil van anderen?”

„Wordt nu onder ons zulk een poging met den „noodigen ernst ontvangen?”

„Niet altijd. In het „Geref. Jong. Blad” komt een „artikel voor, enz.....”

Hier wordt in ieder geval de indruk gewekt, alsof het „Geref. Jong. Blad” zich stelt tegenover den eisch der persoonlijke keus en wij achten het aan de eer van ons orgaan verplicht om dien indruk weg te nemen, omdat ook ons orgaan steeds het pleit heeft gevoerd voor de persoonlijke verantwoordelijkheid óók in het organisatieleven.

Tot zoover het „Geref. Jong. Blad”.

Ik begrijp er niets meer van.

Als ik diaken ben, en ik zeg tot mijn collega's: hier komt een man der gemeente, en die klaagt zijn nood, en die zegt, armer te zijn dan wij dachten, en we hooren wat vreemd van het geval op, en ik weet, dat er een is, die zegt, dat het goddeloos is, dat de man om ondersteuning vragen durft, en die zonder meer hem afwijzen wil, maar laten we niet zoo maar hem bekladden en zijn aanvraag van de hand wijzen, „wij, die” zoo secuur zijn, „wij, die” altijd zeggen, dat we elk geval behoorlijk moeten onderzoeken.....

beweert ik dan, dat die andere diakenen tegenover het beginsel van behoorlijk onderzoek staan?

Niemand, die dat denken zal.

Ik beweer dan juist, dat dat beginsel ons gemeenschappelijk uitgangspunt is, en dat we dus verplicht zijn, behoorlijk nota te nemen óók van dit geval, al wijkt het af van het gewone type en van de gewone indrukken.

Precies zoo stond het hier. De aandacht is door het „Geref. Jong. Blad” alweer afgeleid tot een punt, dat niet in geding was. Juist omdat wij het samen eens zijn over die persoonlijke verantwoordelijkheid moest — aldus redeneerde ik — de brochure in kwestie niet zoo maar met een paar dikke toeren („godeloos”) van de baan geschoven worden, ook al liet die brochure nu eens een ander geluid hooren, dan de algemeene leuzen, die we gewoonlijk vernemen, en die de brochure in kwestie duidelijk en omstandig heeft behandeld.

En als nu de hoofdredacteur van het „Geref. Jong.

Blad” de dingen zoo eens denkt, dan behoeven we ook niet veel meer te praten over het volgende gedeelte van zijn artikel:

In het vervolg van het schrijven van Prof. Schilder komt dezelfde gedachte weer naar voren, waar hij schrijft, dat hij

het een uiting van verbinding of anders van bederf acht, als in een paedagogisch orgaan op zoo lichtvaardige wijze en met zoo ernstige misduiding van het gevoelen van den auteur, een poging, om ons weer eens tot het geven van rekenschap terug te leiden en van het volgen van massa-decreten af te voeren, met dergelijke groote termen wordt afgehandeld en van de baan der aandacht van de verbonds kinderen afgeblazen wordt.

Ook daar wordt de indruk gewekt alsof het „Geref. Jong. Blad” het volgen van het massa-decreet zou stellen boven het geven van rekenschap, en daar denken wij geen oogenblik aan.

Wanneer Prof. Schilder met geen enkel woord de kwestie van persoonlijke keus en massa-decreet tusschen hem en het „Geref. Jong. Blad” in geding heeft willen brengen, waarom dan de hier door mij geciteerde uitingen in zijn schrijven?

Tot zoover de aanhaling.

Het is toch zeer duidelijk, wat hier gezegd is door mij. Het komt hierop neer:

in theorie verdedigen „wij” (dus ook het „Geref. Jong. Blad”) de persoonlijke keus;

in de praktijk evenwel volgen onze arbeiders vaak massa-decreten;

nu is er iemand gekomen (A. Schilder), die ons allemaal weer eens herinnert aan ons gemeenschappelijk uitgangspunt;

en kijk, nu gaat het OPVOEDEND orgaan met één pennestreek, nog wel onder verdraaiing van de woorden van den auteur, tot de jongelui (de a.s. arbeiders ook) zeggen: niets gedaan, jongelui.

Is dat niet duidelijk?

Nota bene: wie volgen (in dit geval) massa-decreten? Toch zeker de arbeiders? Ik heb nog nooit gehoord, dat het „Geref. Jong. Blad” staakt (redactie, personeel, etc.). Dat bepaalde zinnetje kan natuurlijk alleen maar op de concreet stakenden slaan.

Verder zegt de hoofdredacteur:

Wat de zaak zelf betreft, zij nog opgemerkt, dat het artikel van den heer Stap in ons blad in geen enkel opzicht een recensie is geweest.

Het was slechts een soort vervolg van den heer Stap op de artikelen, die hij indertijd in ons blad geschreven heeft, ter bestrijding van het standpunt A. Schilder. Hij had gehoopt, dat de heer Schilder thans nader op deze artikelen zou ingaan, maar..... dat werd een groote teleurstelling. De heer Stap vond slechts één nieuw argument n.l. „dat de arbeider niet mag staken, omdat God als regel de soberheid voor den mensch wil”. Uitdrukkelijk heeft de heer Stap dan ook in zijn artikel gezegd, dat hij slechts dit ene argument in zijn artikel onder de loupe wil nemen.

Meer heeft dat artikel niet willen zijn en meer was het ook niet.

Dat de heer Stap scherp wilde laten uitkomen, wat de consequenties van dit standpunt zouden zijn, was zijn goed recht en dat hij het gebruik der bijbelteksten wilde toetsen mag hem evenmin kwalijk worden genomen.

Wanneer hij daarin gefield heeft laat men hem dan zakelijk bestrijden, indien hij in de korte formulering van het argument, dat hij onder de loupe wilde nemen, de bedoeling van den schrijver der brochure niet zuiver heeft weergegeven. In ons blad van 25 Mei formuleerde de heer Stap dit aldus:

„Het is de meening, verdedigd in de paragrafen 22-24, dat de arbeider niet mag staken, omdat God de soberheid van den mensch wil.”

Daarmee wordt de zaak tot het kernpunt teruggebracht en het heeft alleen zin daarover een eventueel voortgezette discussie te laten gaan.

Dit is struivogelpolitiek.

Ik heb juist heel zakelijk gezegd:

a. dit beweert volgens den heer Stap de heer A. Schilder;

b. dit beweert blijkens den tekst de heer Schilder zelf;